

Zarządzenie nr 49/08
Wójta Gminy Somianka
Z dnia 15 września 2008 r.

w sprawie postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych dostarczanej w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Somianka.

Na podstawie art. 7 ust 1 pkt 3 oraz art. 30 ust. 1 i art. 33 ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337 oraz z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218) w zw. z art. 2 pkt 4 i art. 3 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 i z 2007 r. Nr 147, poz. 1033) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się standardową procedurę operacyjną na wypadek pogorszenia jakości wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych dostarczanej w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Somianka stanowiącą załącznik do zarządzenia.

§ 2. Wykonanie Zarządzenia powierza się Kierownikowi Zakładu Gospodarki Komunalnej w Somiance.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem wydania.

Wójt Gminy Somianka

/-/ Andrzej Żołyński

Załącznik do Zarządzenia Nr 49/08
Wójta Gminy Somianka
Z dnia 15 września 2008 r.

**Procedury postępowania na wypadek pogorszenia
jakości wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych i
fizykochemicznych dostarczanej w ramach zbiorowego
zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Somianka.**

Spis treści

RODZIAŁ 1.

I. Wstęp.

1. Przyczyny pogorszenia jakości wody.
2. Cel procedury.
3. Uczestnicy procedury.
4. Prawne podstawy realizacji procedury.
5. Pochodzenie informacji.

ROZDZIAŁ 2.

I. Opis postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody.

1. Opis postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody wskutek nieprawidłowej pracy urządzeń ciągu technologicznego.
2. Opis postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody wskutek niepożądanych świadomych lub nieświadomych działań osób trzecich.
  - 2A. Opis postępowania dla skażenia chemicznego.
  - 2B. Opis postępowania dla skażenia biologicznego.
3. Opis postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody wskutek działań eksploatacyjnych.
4. Opis postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody wskutek skażenia promieniotwórczego.

ROZDZIAŁ 3.

I. Wykaz załączników do procedur.

ROZDZIAŁ 1

II. Wstęp.

1. Przyczyny pogorszenia jakości wody.

Pogorszenie jakości wody może nastąpić w skutek:

- A. Nieprawidłowej pracy urządzeń ciągu technologicznego.
- B. Niepożądanych świadomych lub nieświadomych działań osób trzecich, w tym skażenia bakteriologicznego lub chemicznego studni (jednej lub wielu) na terenie ujęcia wody bądź skażenia zbiorników wody uzdatnionej;
- C. Działań eksploatacyjnych na sieci rozdzielczej - usuwanie awarii, instalowanie przyłączy oraz wtórnego zanieczyszczenia wody w sieci wskutek złego stanu technicznego rur wodociągowych (korozja chemiczna i biologiczna);
- D. Skażenia promieniotwórczego stwierdzonego przez organy nadrzędne.

2. Cel procedury.

Postępowanie na wypadek pogorszenia w zakresie parametrów mikrobiologicznych i fizyko-chemicznych jakości wody dostarczanej w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę Gminy Somianka oraz pojawienia się w wodzie nuklidów wskutek jej skażenia promieniotwórczego.

3. Uczestnicy procedury.

- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wyszkanie;
- Wójt Gminy Somianka;
- PWiK Sp. z o.o. w Wyszkanie;
- Sołtysi w Gminie Somianka – Załącznik Nr 6;
- ZGK Somianka – Kierownik Zakładu, pracownicy.

4. Prawne podstawy realizacji procedury.

- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 roku, Nr 123, poz. 858 z póź. zm. I z 2007 roku, Nr 147, poz. 1033);
- Akty wykonawcze do ustawy (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007 roku, Nr 61, poz. 417) ze szczególnym uwzględnieniem § 4 o konieczności posiadania stosownych procedur postępowania na wypadek pogorszenia się jakości wody przeznaczonej do spożycia, w tym informowania właściwego państwowego inspektora sanitarnego oraz wójta, burmistrza i prezydenta miasta a także o obowiązku ścisłego współdziałania z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- Statut Zakładu Gospodarki Komunalnej w Somiance.

5. Pochodzenie informacji o pogorszeniu jakości wody.

Sygnal o skażeniu wodociągu może pochodzić od:

1. Terenowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.
2. Szefa Obrony Cywilnej.
3. Dyżurnych służb Wojewody Mazowieckiego.

ROZDZIAŁ 2

I. Opis postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody.

1. Opis postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody wskutek nieprawidłowej pracy urządzeń ciągu technologicznego.

Należy podjąć następujące działania:

- a) poinformowanie uczestników postępowania;
- b) uzyskanie decyzji od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wyszkanie o ewentualnej konieczności natychmiastowego odcięcia dopływu wody do odbiorców uzależnionej od wielkości zanieczyszczenia;
- c) o pogorszeniu się jakości wody należy powiadomić odbiorców;
- d) na czas przewidziany na przerwę dostawy wody należy zapewnić dowóz odpowiedniej jakości wody do odbiorców przy pomocy służb PWiK Sp. z o.o. w Wyszkanie;
- e) usunięcie nieprawidłowości pracy urządzeń ciągu technicznego przez służby techniczne własne lub wynajęte. Eliminacja nieprawidłowości polegać będzie na sprawdzeniu w kolejności pracy: sprężarki, rurociągu tłocznego powietrza do aeratorów oraz pracy złóż filtracyjnych. Przy awarii sprężarki należy przełączyć proces napowietrzania na urządzenie zapasowe. Sprawdzić należy również szczelność głównego rurociągu tłocznego powietrza jak i odejść do poszczególnych aeratorów. Zachwiana praca filtrów może nastąpić wskutek niewystarczającej ilości powietrza (tlenu) dopływającego do danego zespołu odżelaziacza. Należy wówczas wyregulować ilość powietrza dopływającego do komory wewnętrznej filtru.
- f) *od momentu stwierdzenia pogorszenia się jakości wody wskutek nieprawidłowej pracy urządzeń ciągu technologicznego do stwierdzenia ustąpienia zanieczyszczenia, służby laboratoryjne PWiK W Wyszkanie i*

Sanepidu wykorzystują wszelkie możliwości ciągłej kontroli stopnia i zasięgu zanieczyszczenia;

- g) po stwierdzeniu właściwej jakości wody oraz otrzymaniu decyzji o możliwości wznowienia dostawy wody od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wyszkanie następuje uruchomienie pracy wodociągu.

2. Opis postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody wskutek niepożądanych świadomych lub nieświadomych działań osób trzecich.

Opis postępowania dla skażenia bakteriologicznego lub chemicznego studni (jednej lub wielu) na terenie ujęcia wody bądź skażenia zbiorników wody uzdatnionej na terenie jednego z czterech ujęć wody.

Takie skażenie może nastąpić pomimo tego, że zarówno studnia jak i zbiorniki wody czystej są zamknięte mechanicznie.

Stwierdzenie skażenia wody substancjami chemicznymi lub bakteriami będzie sygnalizowane ze strony właściwych służb w wyniku rutynowej kontroli wody w wodociągu.

W powyższym przypadku należy:

- a) bezzwłocznie odciąć dopływ wody do odbiorców;
- b) bezzwłocznie powiadomić o stwierdzonym skażeniu Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Wyszkowie oraz pozostałych uczestników procedury;
- c) poinformować odbiorców o przerwie w dostawie wody i rodzaju skażenia;
- d) zapewnić odbiorcom dostawy właściwej jakości wody pitnej uzdatnionej;
- e) usunąć skażenie.

2A. Opis postępowania dla skażenia chemicznego studni oraz zbiorników wody uzdatnionej na terenie jednego z czterech ujęć wody.

W przypadku skażenia chemicznego należy:

- przeprowadzić płukanie studni (pompowanie) przez cały ciąg technologiczny do momentu zaniku skażenia w całym ciągu technologicznym. Po ustaniu skażenia należy zastosować płukanie dostawczej sieci rozsyłowej. W zależności od rodzaju skażenia chemicznego należy rozważyć ewentualną wymianę lub regenerację złóż filtracyjnych;
- w przypadku wykrycia skażenia chemicznego w zbiorniku wody czystej musi nastąpić opróżnienie zbiorników wyrównawczych po wcześniejszym zakręceniu rurociągów ssawnych pomp 2°. Kilkakrotne płukanie zbiorników następuje pełnym ciągiem technologicznym przy użyciu pomp głębinowych. Operacja ta musi być przeprowadzona do momentu ustania skażenia. Następnie należy otworzyć zasuwy ssące i przeprowadzić płukanie odcinków sieci wodociągowej, aż do momentu zaniku skażenia w sieci;
- w razie otrzymania sygnału o skażeniu chemicznym ze strony zewnętrznych służb laboratoryjnych i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, sposób postępowania zgodny jest z instrukcją zalecaną przez organy nadrzędne;
- w razie wystąpienia skażenia chemicznego sieci wodociągowej należy bezzwłocznie wyłączyć skażony odcinek sieci lub cały wodociąg. Włączenie wodociągu do eksploatacji może nastąpić dopiero po przeprowadzeniu odkażania elementów wodociągu wymagających tego zabiegu i przepłukaniu odcinków wodociągu do momentu ustania skażenia;
- *od momentu otrzymania sygnału o skażeniu do stwierdzenia całkowitego ustąpienia skażenia należy wykorzystać wszelkie*

możliwości ciągłej kontroli stopnia i zasięgu skażenia chemicznego przez zewnętrzne służby laboratoryjne.

2B. Opis postępowania dla skażenia biologicznego.

W przypadku stwierdzenia skażenia biologicznego (bakteriologicznego):

- studni głębinowej jednej lub kilku należy liczyć się ze skażeniem całego ciągu technologicznego oraz sieci wodociągowej rozdzielczej. Należy bezzwłocznie wyłączyć jedną lub kilka studni głębinowych w zależności od stwierdzonego miejsca skażenia na ujęciu wody, a następnie dokonać aplikacji dezynfektanta (podchlorynu sodu) do otworów studziennych w dawce 10 kg podchlorynu sodu na 1 otwór studzienny. Po 24 godzinach kontaktu dezynfektanta z wodą należy przeprowadzić płukanie (pompowanie) studni. Pompowanie przechlorowanej wody ze studni następuje pełnym ciągiem technologicznym. W przypadku stwierdzonego skażenia biologicznego sieci wodociągowej pompowanie przechlorowanej wody ze studni powinno nastąpić przez cały wodociąg;
- w przypadku stwierdzenia skażenia biologicznego zbiorników wyrównawczych należy przeprowadzić dezynfekcję wody w zbiornikach przy użyciu podchlorynu sodu w ilości po 20 kg podchlorynu sodu na 1 komorę kontaktową. Po 24 godzinach kontaktu dezynfektanta z wodą należy przeprowadzić płukanie zbiorników wody uzdatnionej i sieci rozdzielczej wody do momentu zaniku skażenia;
- w razie skażenia biologicznego sieci wodociągowej należy przeprowadzić dezynfekcję i płukanie skażonego odcinka lub całej sieci, aż do usunięcia skażenia;
- *od momentu otrzymania sygnału o skażeniu biologicznym do stwierdzenia całkowitego zaniku skażenia należy wykorzystać wszelkie możliwości ciągłej kontroli stopnia zasięgu skażenia przez zewnętrzne służby laboratoryjne.*

W przypadku włączenia wodociągu do eksploatacji po stwierdzonym skażeniu biologicznym należy utrzymywać ciągłą kontrolę bakteriologiczną wodociągu ze strony laboratorium.

- w przypadku ponownego pojawienia się śladowych ilości bakterii w wodociągu należy uruchomić dezynfekcję wody w celu jej biologicznej stabilizacji z użyciem posiadanych chloratorów zgodnie z instrukcją ich obsługi. Wyłączenie chloratorów może nastąpić dopiero po stwierdzeniu zaniku bakterii i utrzymywaniu się czystości biologicznej wody przez dłuższy czas.

3. Opis postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody wskutek działań eksploatacyjnych na sieci rozdzielczej.

Pogorszenie jakości wody może nastąpić wskutek usuwania awarii, instalowania przyłączy oraz wtórnego zanieczyszczenia wody w sieci wynikłe, ze złego stanu technicznego rur wodociągowych (korozja chemiczna i biologiczna). Zanieczyszczenie wody w sieci wodociągowej będzie sygnalizowane ze strony służb sanitarnych monitorujących jakość wody Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Wyszku lub odbiorców wody. Zanieczyszczenie wody może dotyczyć określonych odcinków sieci wodociągowej.

Należy wówczas podjąć następujące działania:

- a) natychmiastowe poinformowanie pozostałych uczestników postępowania o stwierdzonym zanieczyszczeniu i miejscu jego wystąpienia;
- b) zamknięcie określonego odcinka sieci, w którym nastąpiło skażenie z jednoczesnym poinformowaniu odbiorców danego rejonu o przerwie w dostawie wody;
- c) w przypadku przewidywanego dłuższego czasu usuwania skażenia, należy zapewnić dostawę odpowiedniej jakościowo wody pitnej uzdatnionej dla ludności;
- d) usunięcie zanieczyszczenia z wody w określonym odcinku sieci poprzez dezynfekcję i płukanie danego odcinka (zanieczyszczenie biologiczne) lub tylko płukanie (zanieczyszczenie fizyko-chemiczne), ewentualnie poprzez wymianę rur wodociągowych na określonym odcinku sieci;
- e) włączenie odcinka wodociągu do ponownej eksploatacji następuje po stwierdzeniu przez laboratorium całkowitego ustąpienia skażenia.

4. Opis postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody wskutek skażenia promieniotwórczego.

Sygnal o stwierdzonym skażeniu wody w wodociągu będzie pochodzić od organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub Szefa Obrony Cywilnej Kraju.

Procedury postępowania zgodne będą z wytycznymi jednostek nadrzędnych według następujących zasad:

- w razie uzdatniania wody skażonej substancjami radioaktywnymi po ustaniu skażenia należy złoża filtracyjne wymienić i o ile to możliwe przeprowadzić dezaktywację materiału filtracyjnego;
- osady powstałe w trakcie uzdatniania wody skażonej należy zakopać na terenie wyznaczonym na stanowisko materiałów niebezpiecznych;
- w razie skażenia wodociągu substancjami promieniotwórczymi włączenie do eksploatacji może nastąpić po przeprowadzeniu dezaktywacji niezbędnych elementów wodociągu;
- w przypadku skażenia radioaktywnego należy przeprowadzić płukanie skażonego odcinka sieci aż do usunięcia skażenia.

Rozdział 3

I. Wykaz załączników do procedur.

1. Porozumienie z PWiK Sp. z o.o. w Wyszowie – Załącznik Nr 1.
2. Wykaz Sołtysów z miejscowości w Gminie Somianka – Załącznik Nr 2.
3. Schemat sieci wodociągowej – Załącznik Nr 3.